

M.COM [PART - II]
-: MANAGEMENT GROUP :-
ORGANISATIONAL BEHAVIOUR
(PAPER- III) (DEC- 2018)

(3 Hours)

Marks : 100

1. Question No.1 is compulsory.
 2. Attempt any four questions from the rest.
 3. Figures to the right indicate full marks.
-
1. Explain in brief any four of the following : (20)
 - (a) Brain storming
 - (b) informal groups
 - (c) Quality of work life
 - (d) Transformational leadership
 - (e) Conflict resolution
 - (f) Stress management
 2.
 - a. Explain the contribution of different disciplines in development of OB. (10)
 - b. Describe traditional organizational structure. (10)
 3.
 - a. Explain the concept of Team and write the typical types of teams in an organization. (10)
 - b. Describe how transformational leaders are different from transactional leaders. (10)
 4.
 - a. Explain the power of grapevine as the tool of organizational communication. (10)
 - b. Define personality explain the determinants of Personality. (10)
 5.
 - a. Explain Vroom's expectancy model. (10)
 - b. Write a detailed note on perceptual process. (10)
 6.
 - a. Describe various types of Conflicts. (10)
 - b. What do you mean by negotiation? What are the different negotiation strategies? (10)

7. Case Study:

Read the case-study and answer the following questions

Naman is working as a production manager in Soma Electronics Pvt Ltd Company, Mumbai. His behavior this days, is becoming very aggressive, and he gets mood swings very often. Naman is a very low profiled, and not very ambitious person. He paid very little attention to the learning, training and group activities, that were conducted by his superior. One day his immediate superior left the job and Naman was given temporary position to head the Production department. This arrangement was till the time a new person joins as Naman's superior . Naman is not prepared to take authority coupled with responsibility, therefore his behavior at work place is becoming irritable. He stumbles and becomes nervous while talking. He drinks and smokes to come out of nervousness. At home too, his behavior with his wife and children is annoying.

Questions:

1. What are the signs of Stress Naman facing at the company and at home? (10)
2. How is Naman trying to handle his stress? Can you suggest some effective methods to come out of stress ? (10)

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

एकूण गुण : १००

- सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

१. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) संघटनात्मक घुसळण (ब) अनौपचारिक गट
(क) कार्य जीवन गुणवत्ता (ड) सुधारणावादी नेतृत्व
(इ) तंटा निवारण (फ) तणाव व्यवस्थापन

२०

२.

(अ) संघटनात्मक वर्तणुक विकसनातील विविध शाखांच्या योगदानाविषयी लिहा.

१०

(ब) पारंपारिक संघटना रचनेचे वर्णन करा

१०

३.

(अ) 'संघ' संकल्पना विशद करा आणि संघटनेतील ठराविक प्रकारच्या संघाविषयी लिहा.

१०

(ब) सुधारणावादी नेतृत्व हे व्यवहारवादी नेतृत्वापेक्षा कसे वेगळे असते याचे वर्णन करा.

१०

४.

(अ) 'वावडी' ह्या संघटनेतील संवादाचे साधन म्हणून सामर्थ्य विशद करा.

१०

(ब) 'व्यक्तिमत्व' व्याख्या लिहा व तिचे निर्धारक समजावा.

१०

५.

(अ) व्रुम चा प्रेरणेचा अपेक्षा सिद्धांत समजावा.

१०

(ब) निरंतर प्रक्रियेवर विस्तृत टिपणी लिहा.

१०

६.

(अ) विविध प्रकारच्या तंट्याचे वर्णन करा.

१०

(ब) वाटाघाटी म्हणजे काय ? विविध वाटाघाटी धोरणे कोणती ?

१०

[TURN OVER

७. व्यष्टी अध्ययन करुन त्यावरील प्रश्न सोडवा :

सोमा इलेक्ट्रॉनिक्स खाजगी कंपनीत , नमन, हा उत्पादन व्यवस्थापक म्हणून कार्यरत आहे. आताशाने त्याचा स्वभाव अति आक्रमक होऊ लागला आहे आणि लहरीप्रमाणे त्याच्या स्वभावात वारंवार बदल होत आहेत. नमन हा पाठममोरा आणि विशेष महत्वाकांक्षा न बाळगणारी व्यक्ती आहे. त्याच्या वरिष्ठाने आयोजित केलेल्या विविध क्रिया प्रशिक्षण आणि संघ खेळ्यांमध्ये नमनने कधीच स्वारस्य दाखवले नाही. एके दिवशी नमनच्या वरिष्ठाने नोकरी सोडली आणि नमनची उत्पादन विभाग प्रमुख हंगामी कालावधीकरता नेमणूक झाली

नमनला ही अधिकार आणि तेवढ्याच जबाबदाऱ्या असणारे पद सांभाळणे कठिण जात असून, त्याचे वर्तन शीघ्रकोपी होत आहे. तो बोलताना अडखळतो व चिंताग्रस्त बनतो. चिंतेतून बाहेर पडण्यासाठी तो धुम्रपान व अपयपानाचा आधार घेतो घरी देखील त्याचे बायको मुलांसोबत वर्तन त्रासदायक असते.

प्रश्न :

- (१) नमन सहन करित असलेल्या तणावाची कोणती लक्षणे घरी व कार्यालयात आढळतात. १०
- (२) नमन तणाव कशाप्रकारे हाताळतो. तुम्ही तणाव मुक्तीसाठी पध्दती सुचवाल का? १०